Matti Mäkelä 16.2.2021 11/21/L/A

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 16.2.2021 klo 10.00 /O 48/2019 vp / Lausuntopyyntö

Säädösehdotusten vaikutusarviointien toteuttaminen - nykytila ja kehittämistarpeet

Pyydettynä lausuntona Anssi Keinäsen ja Jussi Pajuojan raporttiin suomalaisen lainvalmistelun vaikutusarvioinnin kehittämisestä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuuden mielestä raportti on perusteellinen ja hyvin ajankohtainen. Raportin kehittämisehdotuksia olisi tärkeä huolellisesti analysoida sekä valtioneuvoston että ministeriöiden tasolla ja viedä soveltuvin osin käytäntöön.

Huolellinen ja monipuolinen vaikutusten arviointi on keskeinen osa lainvalmistelua. Lainvalmistelussa pitäisi arvioida nykytilan ongelmia ja niiden aiheuttajia sekä tarkastella vaihtoehtoisia sääntelykeinoja ja niiden vaikutuksia. Lisäksi on tärkeää, että keskeiset sidosryhmät osallistetaan lainsäädännön valmisteluun prosessin eri vaiheissa. Eduskunnalla tulee olla käytettävissä päätöksenteon tukena tarvittava tieto mahdollisista seurauksista.

Metsäteollisuus toteaa, että lainsäädäntöesitysten vaikutusten arvioinnissa on paljon kehittämistarpeita. Raportissa esimerkiksi tuodaan esille, että yli puolessa tutkimusaineistoon sisältyneistä hallituksen esityksistä ei arvioitu yrityksiin kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia. Julkisen talouden suoria vaikutuksia arvioidaan raportin mukaan paremmin, mutta hyvinvointiyhteiskuntaa ei voi rakentaa vain tästä näkökulmasta.

Ympäristövaikutusten arviointi on parhaalla mallilla ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön valmistelemissa hallituksen esityksissä. Parannettavaa on eniten muiden ministeriöiden osalta. Raportissa nostetaan ongelmana esille ministeriöiden siiloutuminen – tietoa ei osata hankkia tai lähdetä hankkimaan yli ministeriörajojen. Tutkimuslaitoksia ja tutkimustietoa tulisi hyödyntää objektiivisesti ja tarkastella asioita useammasta näkökulmasta. Metsäteollisuus yhtyy näkemykseen siiloutumisesta, joka heijastuu erityisesti talous- ja ympäristövaikutusten arviointiin.

Raportissa todetaan, että suomalaisessa lainvalmistelussa käytetään harvoin kustannus-hyötyanalyysiä. Metsäteollisuuden mielestä rajallisten resurssien oikea kohdentaminen on oltava myös lainsäädännön tavoitteena.

Raportin mukaan suurissa hankkeissa vahva poliittinen ohjaus syrjäyttää helposti keskustelun uudistuksen tosiasiallisista vaikutuksista. Ratkaisuehdotukseksi esitetään yli ministeriörajojen tapahtuvaa ja valtioneuvostotasolta johdettua säädösvalmistelua. Metsäteollisuus toteaa, että

laajoissa uudistuksissa ministeriörajojen ylittävä valmistelu sekä sidosryhmien todellinen osallistaminen koko valmistelun ajan ovat tarpeen. Vaikutustenarvio pitäisi toteuttaa riittävän aikaisessa vaiheessa ja sääntelyratkaisuiksi tulisi nostaa useampi vaihtoehto. Laaja-alaisen, kestävyyden kaikki osa-alueet huomioon ottavan vaikutusten arvion perusteella valittaisiin toimivin vaihtoehto. Metsäteollisuus esittää erityisen huolensa ajankohtaisiin maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain uudistuksiin, joissa pelkona on tosiasiallisten talous-, työllisyys- ja aluekehitysvaikutusten sivuuttaminen.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja